

man jo saa altid kunde have forlænget den, hvis det maatte have viist sig nødvendigt. De fleste vare dengang af den Mening, at ved Siden af denne Forhøielse af de indirekte Skatter, vilde det være nødvendigt at gribe til en direkte Stat, og hvor forskjellige Meningerne nu end ere og maa være om en Indkomststat, saa tror jeg dog, det erkjendes, at, hvor der forbigaende behøves en hurtig og sikker Forhøielse af de direkte Statters Beløb, maa vi under de nuværende Forhold gribe ikke til en Hartkornsskat, men til en Indkomststat eller Indkomst- og Formueskat, hvad man nu vil kalde det. Jeg indlader mig ikke paa Detaillen, men siger kun, at det er den Skatteform, man maa anvende, naar der er Tale om et overordentligt Udbytte ad anden Veie end ad de indirekte Statters. Det har ogsaa viist sig, at man flere Gange har bevilget en saadan Skat med fuld Erkjendelse af Nødvendigheden af at faae Beløbet, hvor stor end Uenigheden har været om Opbeholdsmåden. Senere have Forholdene udviklet sig saa heldigt, at man har troet at kunne undvære den Slags Skatte. — Nu maa De ikke, mine Herrer! gaa i Netten med den Finantsminister, som finder det naturligt og ønskeligt, at den finansielle Tilstand styrkes, og som, saalænge en overordentlig Skat dog er nødvendig, ikke blot ønsker en Skatteforhøielse under den ene Form, nemlig den indirekte, men ogsaa under den anden Form, nemlig den direkte. Det er ikke en personlig Bemærkning, jeg gjør, men jeg gjør den paa min Forgængers Vegne, fordi man maatte noget ubilligt har bebrejdet ham denne Kombination, som dog staar i en naturlig Forbindelse med hele den Løstegang, som jeg er overbevist om herskede dengang, man gik ind paa de forskjellige Skatteforhøielser i 1864. I alt Fald vil man forstaa, at netop den Omstændighed, at Rigsdagen paa en Maade, som jeg maa betragte som afgjørende, har tilbageviist Fordringen paa en Forhøielse af de direkte Skatter gennem en midlertidig overordentlig Indkomststat, maatte fremkalde det Spørgsmaal hos mig: Er der ikke, naar Du skal blive i fuldkommen Overensstemmelse med den Løstegang, som herskede, dengang Forhøielserne indtraadte efter 1863, al Opfordring til, naar de finansielle Forhold tilstede det, da at bringe i Forslag en Nedsættelse af Goldbeskatningen, en Nedsættelse, der ikke netop gaar ud paa at hæve de enkelte Forhøielser, som fandt Sted i 1864, men hvis Grændse i finansiell Henseende er sat ved det Beløb, som er føiet til 1864, saa at der altsaa igjen blev bragt tilveie det Forhold, som engang var os overleveret gennem en Række af forskellige Skatteforholdsregler med Hensyn til den Maade, hvorpaa de direkte og de indirekte Skatter vare stillede overfor hinanden. Dette, mine Herrer! har for mig været Hovedhensynspunktet. I alle de andre Spørgsmaal ser jeg et Hav af forskellige Meninger, og jeg vilde i høi Grad ønske ogsaa for Thinget selv, at det blev muligt, at en mere

positiv og bestemt Anskuelse gjorde sig gjældende i alle disse Spørgsmaal. Jeg forstaaer imidlertid, at det er vanskelige Spørgsmaal, og jeg staar i saa Henseende iagttagende, saaledes som jeg stod iagttagende lige overfor Folkethinget forrige Gang. Men her er et Punkt, som meget tidlig frembød sig for min Overveielse som et fast Udgangspunkt, nemlig Forholdet mellem de direkte og de indirekte Skatter, som det var i 1863, og da ville de Herrer kunne forstaa, baade at jeg i og for sig, fra Finantsministerens Standpunkt, maatte finde det meget ønskeligt, at det Tidspunkt, da begge Skatteforhøielser skulde forsvinde, blev skudt ud saalænge som muligt, men at jeg paa den anden Side, efter at den ene Forhøielse var skudt til Side, maatte forelægge mig selv det Spørgsmaal: Er ikke den finansielle Tilstand saaledes, at vi nu kunne gjøre det, som er den naturlige Konsekvens af Ophævelsen af den overordentlige direkte Stat, nemlig arbejde hen til at faae en passende Nedsættelse i de indirekte Skatter, forsaavidt de opkræves som Gold. Det er dette Synspunkt, som har været det ledende for mig ved de forskellige Nedsættelser, der har været Spørgsmaal om. Jeg skal derimod her ikke videre gaa ind paa de enkelte Artikler. Jeg har sagt, at jeg i saa Henseende meget godt kan lempe mig efter de Anskuelser, som maatte gjøre sig gjældende i Rigsdagen, om jeg end naturligvis kan have min personlige Fortjærlighed for denne eller hin Nedsættelse. Jeg kan ikke Andet end mene, at vi maatte være mærkelig originale, om vi ikke vilde erkjende, at det er en Fordel at være fri for Salt- og Kulstold, men, som sagt, jeg skal ikke indlade mig videre derpaa; kun vil jeg sige dette, at vi dog i det Hele taget maa være enige om, at en Skatteletelse er et Gode. I Reglen er det ikke Finantsministerens Sag særlig at fremhæve dette, men det er snarere hans Sag at modstræbe altsor stærke Angreb paa Skatterne. Der har jo ogsaa været enkelte Udtalelser her i Thinget, som gaae i denne Retning, og jeg maa saaledes ganske vist udtale det Ønske, den Anmodning til det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Melchior), at være noget mere maadeholden i sine Fordringer, baade med Hensyn til Nedsættelser og med Hensyn til Kreditoplagsret. Det forekommer mig ogsaa, at det ærede Medlem fra Kjøbenhavn maa have overset den Motivering, som findes i det oprindelige Lovforslag, idet nemlig § 26 er affattet saaledes som den er, for at forhindre, at der ikke gives den, der fortolder, 6 Maaneders Kredit i Stedet for 3 Maaneders — men dette er Enkeltheder, som høre hjemme i et Udvalg. Hvad der har været mig om at gjøre, er at hævde det, om jeg saa maa sige, historisk-konservative Standpunkt, som jeg med alt Ønske om at fremme Skattelovgivningen har troet ved denne Sags Behandling at maatte gjøre gjældende. Til Slutning blot en Detailbemærkning, som jeg dog maa anse det for rigtigt, at jeg fremhæver, om jeg